

Hogyan töltjük ki a 1253-03-as családi kedvezmény nyilatkozatot? (2013.03.07)

Két súlyos hiba van a 1253-as bevallásban a családi kedvezmény nyilatkozattal kapcsolatban. Egyrészt a családi kedvezmény megosztásánál külön nyilatkozatlapot kellett volna rendszeresíteni a házastárs vagy élettárs adatairól. Ennek hiányában csak akkor nem jelzi hibásnak a nyomtatványkitöltő a családi kedvezmény igénybe vehető összegét, ha a házastárs, élettárs kedvezményre jogosító adatait is feltüntetjük. Másrészt az évközi változásokat nem lehet jelölni a nyilatkozaton. Ezért az év során beállt változásoknál is az év közben legkedvezőbb adatokat kell feltüntetni, mert a nyomtatványkitöltő a feltüntetett adatokat ellenőrzési szempontból úgy tekinti, mintha egész évben (12 hónapon át) fennállt volna a kedvezmény. Lássunk példákat erre.

Nem osztjuk meg a családi kedvezményt.

A magánszemélynek 2012. január 1-én két középiskolás és egy főiskolás gyermeke volt. Ez 3 eltartott gyermeket jelent, amelyből 2 kedvezményezett eltartott. Az egyik középiskolás gyermek szeptembertől nappali tagozatos egyetemre nyer felvételt, így szeptembertől már ő is csak eltartottnak minősül. A családi kedvezmény jogosultsági hónapokra jár. Súlyos hibája a 1253-as nyomtatvány kitöltő 03-as lapjának, hogy a kedvezményezett eltartottnál nem lehet feltüntetni a jogosultsági hónapok számát. A példabeli esetben az egyetemre felvételt gyermek esetében 8 jogosultsági hónap van a családi kedvezmény igénybevételére, míg a középiskolás gyermekekre 12 jogosultsági hónap. Ez összesen 20 hónap, amire $20 \times 206\,250 = 4\,125\,000$ forint családi adóalapkedvezmény jár. Ha a 1253-03-as lapot a szeptember utáni állapotnak megfelelően töltjük ki, akkor 1 kedvezményezett eltartottat (1-es kód) és 2 eltartottat (2-es kód) kell jelölnünk. Ilyen 03-as nyilatkozat alapján a 1253-A lap 21. sorában a nyomtatványkitöltő csak $12 \times 206\,250 = 2\,475\,000$ forintot fogad el, szemben a törvény szerint járó 4 125 000 forinttal. Tehát akkor tudjuk érvényesíteni a törvény alapján járó családi kedvezmény összegét, ha az évközben legkedvezőbb állapotot tüntetjük fel. Elsősorban arra kell figyelemmel lenni, hogy év közben nem állt-e be olyan változás, ami negatív kihatással van a családi kedvezmény összegére. Például: a magánszemély 3 gyermekéből az egyik nem tanul tovább, dolgozni kezd. 2012-ben elvált a házaspár és a gyermeket a másik félnél helyezték el.

Megosztjuk a családi kedvezményt házastárssal, élettárssal.

Ennél az esetnél még nagyobb problémák lehetnek. Példaként vegyünk egy élettársi kapcsolatban élő férfit, ahol az anyának két gyermeke van egy előző házasságból, de jelenleg gyeseen van, így adóbevallást nem ad be. Az élettárs férfi megosztás révén 2

gyermek után járó családi kedvezményt vehet igénybe, összesen $12 \times 2 \times 62\,500 = 1\,500\,000$ forintot. De hogyan töltse ki a férfi a 1253-03-as nyilatkozatot? Ő nem jogosult családi kedvezményre, mivel a gyermekek nem az ő vérszerinti gyermekei. A 155. sor a következőket tartalmazza: *"az előzőekben felsorolt eltartottakra tekintettel igénybe vehető családi kedvezmény összegét egymás között megosztottuk"*. Tehát a 151-152. sorokba a férfi (nem apa) a saját bevallásában az élettársa gyerekeire vonatkozó adatokról kell, hogy nyilatkozzon. Így csak akkor lesz jó a bevallása, ha az élettársa gyermekeit kedvezményezett eltartottként tünteti fel a 1253-03-as lapon. Az adóhatóság megint nem tudott a törvény hű tükörképének bizonyuló bevallás nyomtatványt rendszeresíteni. Akkor lenne szakmailag helyes a bevallás, ha tartalmazna egy 03/a lapot is. A 03-as lapon kellene megadni a magánszemély saját szemszögéből hiteles adatokat a családi kedvezményhez, míg a 03/a lapot akkor kellene kitölteni, ha az adózó a kedvezményt megosztja. A 03/a lapon a házastárs vagy élettárs szemszögéből kellene feltüntetni a hiteles adatokat a családi kedvezményhez. Mivel a bevallásban azt sem kell feltüntetni, hogy házastárssal vagy élettárssal osztjuk-e meg a családi kedvezményt, ezért a bevallás egyszerűen ellenőrizhetetlen. Az adóhatóság (egyébként jogszabályellenesen) azt állítja, hogy egy háromgyerekes anyukának, akinek élettársával egy közös gyermek van, a közös gyermek után az anyának 206 250 forint, míg ugyanazon gyermekre az apának 62 500 forint családi adóalap kedvezmény jár. A nyilatkozatot így nem lehet kitölteni. Ha az apa ad be adóbevallást, akkor neki mindhárom gyermeket kedvezményezett eltartottként kell feltüntetni. Csak akkor lehetne az adóhatóság blőd jogértelmezésének (a közös gyermeknek más az adójogi megítélése az apánál és az anyánál) megfelelően kitölteni a 1253-03-as nyilatkozatot, ha az tartalmazna egy 03/a lapot is. A 03-as lapon az apa 1 kedvezményezett eltartottat jelölne, míg az élettárs 03/a lapján 3 kedvezményezett eltartottat. A helyes nyilatkozat az apa részéről egyébként az 1 kedvezményezett és 2 eltartott lenne. Emiatt minősül élettársak esetében a klasszikus családmódel: Én gyereke, Te gyereke, Mi gyereke 3 gyermekes családnak. Mindkét félnek 2 kedvezményezett eltartottat és 1 eltartottat kellene megjelölnie. Így gyermekenként adóra átszámítva 33 ezer forint járna. Az eltartottak és a kedvezményezett eltartottak helyes számának meghatározásában segít a weblapunkon található „Családi kedvezmény megosztása 2013” kalkulátor.

Összefoglalva: a 1253-as bevallás 03-as lapján fel kellett volna tüntetni a családi adóalap kedvezményre vonatkozó jogosultsági hónapok számát is. Megosztás esetén külön lapon kellett volna feltüntetni a házastárs vagy élettárs adatait.

A szakmai hibák eredetét könnyű felderíteni. Az adózási szakma rendkívül felhígult. Az adóügyi végzettség nélküli adószakértők valójában az adózási szakma segéd munkásai.

Mégis ők vannak fontos állami pozíciókban, rendszeresen nyilatkoznak adózási kérdésekben. Ez olyan, mintha az orvosi szakma nevében természetgyógyászok nyilatkoznának. Az adószakértő igazolvány csak arra ad felhatalmazást, hogy az adószakértők (adóasszisztensek) felvilágosítást adjanak az okleveles adószakértő által elemzett és értelmezett törvényi rendelkezésekről. A leírtak alapján több százezret is bukhat az, aki adóügyi végzettség nélküli adószakértőhöz, könyvelőhöz, ügyvédhez vagy a NAV ügyfélszolgálatához fordul segítségért. Az, hogy ki van csak adószakértőként (adóasszisztens) nyilvántartva, azt az NGM honlapján ellenőrizhetjük. „Adószakértők névjegyzéke” keresési feltételt megadva egy keresőben ellenőrizhetjük, hogy nem önjelölt szakértővel állunk-e szemben. Külön névjegyzéke van az adótanácsadóknak (2 éves OKJ-s képzés) és az okleveles adószakértőknek (3 éves OKJ-s képzés). Így tudatlanságra nem lehet hivatkozni. Mindenki magára vessen, ha egy adószakértő többszázezer forinttal megkárosítja tudatlansága révén. Megjegyezném, hogy nagyon sok volt NAV-os (APEH-os) dolgozik adószakértőként. Hozzáértését azzal akarja kiemelni, hogy ő a NAV-nál dolgozott. Kerüljük el nagy ívben az így ajánlkozó adóasszisztenseket. Egy ilyen céget meg is nevezek: ha lehet, mindenki nagy ívben kerülje el az RSM-DTM nevű, volt NAV-os, illetve „adóasszisztensekből” álló céget. A szakmai dilettantizmus mintapéldái. Az RSM-DTM nevében nyilatkozókat hiába keresnénk az adótanácsadók vagy az okleveles adószakértők között. Valójában a NAV rajtuk keresztül szivárogtat ki téves jogértelmezéseket, mintha az találkozna az adózási szakma véleményével. Az RSM DTM nem az adózási szakmát képviseli, sokkal inkább a NAV pénzbehajtási érdekeit.

Angyal József okleveles adószakértő (36/209-429-386), www.angyalado.hu